

ПЕРСПЕКТИВИ НАФТОГАЗОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Богдан Максимович

ДП «Львівдіпронафтохім», 79039, м. Львів, вул. Золота, 8, email: bmaxymovych@ukr.net

В історію нафтогазового комплексу України вписано багато славних імен. З глибокою пошаною згадаймо декілька з них.

Григорій Омелянович Лісничий. Блискучий організатор однієї з найважливіших базових галузей вітчизняної промисловості, а саме нафтопереробної та нафтохімічної галузі, був, є і має залишитися для наступних поколінь фахівців з хімічної переробки нафти і газу безперечним професійним і моральним авторитетом. Поєднуючи високий професіоналізм та особисту відповідальність перед країною з вимогливістю до підлеглих, Григорій Омелянович за двадцять років керівництва нашою галуззю зумів наростити потужність нафтопереробних заводів з 7-и мільйонів тонн в 1965 році до 62-х мільйонів тонн в 1985 році та організувати будівництво цілого ряду підприємств нафтохімічного профілю-заводів з виробництва технічного вуглецю, автомобільних шин, різноманітних гумовотехнічних виробів.

Володимир Тихонович Скляр. Випускник кафедри технології нафти і газу Львівського політехнічного інституту, десятилітній директор створеного ним Всесоюзного науково-дослідного та проектно-конструкторського інституту нафтопереробної та нафтохімічної промисловості (ВНДІПКнафтохім).

Під його безпосереднім науковим керівництвом було розроблено технології та у стислі строки впроваджені у виробництво понад 50 найменувань таких нафтохімічних продуктів, як алкілсаліцилатні, сукцинімідні, сульфонатні та інші присадки до олив, інгібітори корозії, пластичні мастила, поверхнево-активні речовини для інтенсифікації видобутку нафти і газу тощо.

Володимир Тихонович теж був причетним до створення потужної нафтопереробної промисловості України. Будівництво Лисичанського та Кременчуцького нафтопереробних заводів (НПЗ), реконструкція Дрогобицького, Надвірнянського, Одеського, Херсонського НПЗ та Бердянського нафтооливного заводу було здійснено за проектною документацією, розробленою під керівництвом В.Т. Скляра.

Юрій Лукич Іщук. Багатолітній науковий керівник Укр НДІ НП «МАСМА». Блискучий вчений, винахідник і талановитий організатор розроблення і впровадження у виробництво технологій багатьох пластичних масил. Це завдяки йому Бердянський нафтооливний завод (пізніше «АЗМОЛ») став одним з найпотужніших в світі заводів з виробництва високоякісних пластичних масил, котрі експортувалися в понад 70 країн.

Я не випадково розпочав свою доповідь зі згадки цих трьох харизматичних світочівтворців нашої галузі. Аура їх творчої праці, професійні та громадянські чесноти продовжують жити в нас та будуть жити в наших нащадках. І це запорука нашого оптимізму щодо перспектив нафтогазового комплексу України. ***Прийшов час потенційним лідерам наповнитися почуттями більшої відповідальності та розумінням потреби об'єднати і активізувати зусилля усіх членів УНГА, спеціалізованих наукових інститутів, навчальних закладів та виробничого активу нашої галузі для пошуку шляхів її реанімації.***

Наша галузь є стратегічно важливою в економіці України. Тому до неї повинна приділятися особлива увага усього суспільства. Але хто повинен ініціювати цю увагу? Відповідь проста-активні громадяни та активні громадські інституції. В Україні розпочався процес децентралізації, створюються територіальні громади, котрі повинні вишукувати

резерви для свого розвитку. Професійну допомогу в пошуках резервів для розвитку громад повинні надавати галузеві академії та спеціалізовані наукові інституції. В нашому випадку, провідними промоторами розвитку нафтогазового комплексу мають бути УНГА та Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу. Це не простий шлях – поєднання місцевої ініціативи та державного управління. Потрібна ціла низка нових законів України щодо забезпечення ефективності такого поєднання. Разом з тим, необхідно розробити конкретизовані програми розвитку галузі з визначенням джерел фінансового забезпечення реалізації цих програм. Міжнародні інвестиції повинні поєднуватися з фінансами олігархів. Суспільство повинно знайти способи змусити олігархів повернути гроші народу на розвиток економіки України. Тепер щодо перспектив розвитку нафтогазового комплексу.

Почну з найбільш розвинутого сектору – газової промисловості. Для остаточного незалежнення України від російського газу потрібно, крім збільшення видобутку власного газу, накінець докласти необхідних зусиль для побудови потужного прийомного терміналу скрапленого газу. Таким чином, ми не тільки зможемо створювати стратегічні запаси газу, але й побудувати завод з виробництва метанолу, як базової сировини для великої нафтохімії.

Нафтовий сектор. Найбільш болючий. Особливо для нас, галичан, котрі добре пам'ятають часи галицького нафтового ельдорадо. На жаль, нафтові родовища не безкінечні, проте в надрах залишилося, крім традиційної, ще досить багато високов'язкої нафти. Тому потрібно створити сприятливі, в тому числі законодавчі, умови для збільшення її видобутку та переробки. Адже високов'язкі нафти це не лише високоякісна сировина для виробництва різноманітних бітумних композицій, але й сировина для виробництва нафтових сульфонатів для збільшення нафтовидобутку.

Нафтопереробка. Енергетична безпека України в значній мірі залежить від забезпечення армії, промисловості та населення власними паливо-мастильними матеріалами. Тож настав час побудови нового нафтопереробного заводу. Співінвесторами будівництва цього заводу зможуть виступити власники арабської нафти, вітчизняні олігархи та власники автозаправочних мереж.

Науково-дослідний сектор. Ми не маємо права втратити Укр НДІ НП «МАСМА» та «Львівдіпронафтохім». «Львівдіпронафтохім» шукає способи своєї трансформації. Одним з напрямків його реорганізації-створення інституту енергетичної безпеки. Для реанімації Укр НДІ НП «МАСМА» теж потрібно знаходити оригінальні рішення. Вже є певні напрацювання щодо використання у виробництві паливо-мастильних матеріалів біологічних компонентів-спиртів, ріпакової олії тощо. Можна розвивати цей напрямок. Є величезні напрацювання в технологіях виробництва пластичних мастил, присадок до олів, інгібіторів корозії та інші, котрі теж необхідно використовувати як на внутрішньому так і на міжнародному ринку.

Маємо брати приклад з пана Андрія Пушака (ТОВ «Паливні технології»), який активно шукає і знаходить способи розширення діапазону діяльності своєї фірми – від аналітичної та науково-дослідної роботи до залучення інофірм щодо впровадження в дорожнє будівництво високоякісних додатків покращення дорожніх бітумів, використання додатків для зменшення в'язкості нафти при її транспортуванні та додатків для інтенсифікації видобутку нафти і газу.

Вірю, що до наступної, ювілейної 10-ї Міжнародної науково-технічної конференції «Поступ в нафтогазопереробній та нафтохімічній промисловості» ми підійдемо з певними позитивними змінами в нафтогазовому комплексі України.